SUKTIMAUKTIKAM

PPT-5

SUBJECT- SANSKRIT

CHAPTER NO: 5

CHAPTER NAME: SUKTIMAUKTIKAM

पञ्चमः पाठः

सूक्तिमौक्तिकम्

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

प्रश्नोत्तर:

ODM
EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

1. एकपदेन उत्तरं लिखत-

(क) वित्ततः क्षीणः कीदृशः भवति? अक्षीणः

(ख) कस्य प्रतिकूलानि कार्याणि परेषां न समाचरेत्? आत्मनः

(ग) कुत्र दरिद्रता न भवेत्? वचने

(घ) वृक्षाः स्वयं कानि न खादन्ति? फलानि

(ङ) का पुरा लघ्वी भवति? सज्जानानां मैत्री/परार्द्धस्य छाय

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

2. अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत-

(क) यत्नेन किं रक्षेत् वित्तं वृत्तं वा?

उ. यत्नेन वृत्तं रक्षेत्।

(ख) अस्माभिः (किं न समाचरेत्) कीदृशम् आचरणं न कर्त्तव्यम्?

उ. अस्माभिः आत्मनः प्रतिकूलं आचरणं परैः सह न कर्त्तव्यम्

(ग) जन्तवः केन तुष्यन्ति?

उ. जन्तवः प्रियवाक्यप्रदानेन तुष्यन्ति।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

(घ) सज्जनानां मैत्री कीदृशी भवति?

उ. सज्जनानां मैत्री पुरा लघ्वी पश्चात् च वृद्धिमती भवति।

(ङ) सरोवराणां हानिः कदा भवति?

उ. यदा सरोवराणां मरालैः सह विप्रयोगः भवति तदा तेषां हानिः भवति।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

अधोलिखितपदेभ्यः भिन्नप्रकृतिकं पदं चित्वा लिखत-

(क) वक्तव्यम्, कर्तव्यम्, सर्वस्वम्, हन्तव्यम्। सर्वस्वम्

(ख) यत्नेन, वचने, प्रियवाक्यप्रदानेन, मरालेन। वचने

(X) श्रूयताम्, अवधार्यताम्, धनवताम्, क्षम्यताम्। धनवताम्

(घ) जन्तवः, नद्यः, विभूतयः, परितः। परितः

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

3. 'क' स्तम्भे विशेषणानि 'ख' स्तम्भे च विशेष्याणि दत्तानि, तानि यथोचितं योजयत-

'क' स्तम्भः	'ख' स्तम्भः
(क) आस्वाद्यतोयाः	(1) खलानां मैत्री
(ख) गुणयुक्तः	(2) सज्जनानां मैत्री
(ग) दिनस्य पूर्वार्द्धभिन्ना	(3) नद्यः
(घ) दिनस्य परार्द्धभिन्ना	(4) दरिद्रः

आस्वाद्यतोयाः	नद्यः
गुणयुक्तः	दरिद्रः
दिनस्य पूर्वार्द्धभिन्ना	खलानां मैत्री
दिनस्य परार्द्धभिन्ना	सज्जनानां मैत्री

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

3. 'क' स्तम्भे विशेषणानि 'ख' स्तम्भे च विशेष्याणि दत्तानि, तानि यथोचितं योजयत-

'क' स्तम्भः	'ख' स्तम्भः
(क) आस्वाद्यतोयाः	(1) खलानां मैत्री
(ख) गुणयुक्तः	(2) सज्जनानां मैत्री
(ग) दिनस्य पूर्वार्द्धभिन्ना	(3) नद्यः
(घ) दिनस्य परार्द्धभिन्ना	(4) दरिद्रः

आस्वाद्यतोयाः	नद्यः
गुणयुक्तः	दरिद्रः
दिनस्य पूर्वार्द्धभिन्ना	खलानां मैत्री
दिनस्य परार्द्धभिन्ना	सज्जनानां मैत्री

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

स्थूलपदान्यधिकृत्य प्रश्नवाक्यनिर्माणं कुरुत–

(क) **वृत्ततः** क्षीणः हतः भवति।

उ. कस्मात् क्षीणः हतः भवति?

(ख) **धर्मसर्वस्वं** श्रुत्वा अवधार्यताम्।

उ. कं श्रुत्वा अवधार्यताम्?

(ग) **वृक्षाः** फलं न खादन्ति।

उ. के फलं न खादन्ति?

(घ) **खलानाम्** मैत्री आरम्भगुर्वी भवति।

उ. केषां मैत्री आरम्भगुर्वी भवति?

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

7. **अधोलिखितानि वाक्यानि लोट्लकारे परिवर्तयत-**

यथा- सः पाठं पठति। -

(क) नद्यः आस्वाद्यतोयाः सन्ति। -

(ख) सः सदैव प्रियवाक्यं वदति। -

(ग) त्वं परेषां प्रतिकूलानि न समाचरसि। -

(घ) ते वृत्तं यत्नेन संरक्षन्ति। -

(ङ) अहं परोपकाराय कार्यं करोमि। -

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

सः पाठं पठतु।

नद्यः आस्वाद्यतोयाः सन्तु।

सः सदैव प्रियवाक्यं वदतु।

त्वं परेषां प्रतिकूलानि न समाचर।

ते वृत्तं यत्नेन संरक्षन्तु।

अहं परोपकाराय कार्यम् करवाणि।

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow

ODM EDUCATIONAL GROUP

ODM EDUCATIONAL GROUP
Changing your Tomorrow